

Bindande besked om undantag från kravet på nätkoncession

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) meddelar följande bindande besked.

1. Ledningsnätet inom evenemangsområdet, markerad med röd omslutande linje enligt bifogad karta, bilaga 1, i Kristianstads kommun, Skåne län, omfattas av undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857).
2. Ledning från transformator- och fördelningsstationen till anslutningspunkten till överliggande nät vid Häradshövdingevägen, enligt bifogad karta, bilaga 1, i Kristianstads kommun, Skåne län, omfattas inte av undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857).

Beskrivning av ärendet

Kristianstads kommun, 212000-0951, har kommit in med en ansökan om bindande besked om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen för ett ledningsnät för ett evenemangsområde.

Av handlingarna framkommer i huvudsak följande.

Det har tidigare anlagts ett evenemangsområde på en del av fastigheten [REDACTED]. Området är en fritidsanläggning med kommunen som huvudman. Kristianstads kommun vill nu förbättra evenemangsområdet för att vara mer ändamålsenlig inför framtida sammankomster och evenemang. Tidigare har tillfälliga ledningar använts vid evenemang. Fritidsanläggningen kommer användas vid evenemang på området maximalt ett par veckor per år och ska inte användas för överföring av el till någon utomstående part. Fritidsanläggningen kommer uppskattningsvis nyttjas av olika arrangörer en till tre gånger per år för evenemang av varierande storlek. Fullt utnyttjande av kapaciteten förväntas

endast ske undantagsvis med flera års mellanrum. Anläggningen byggs modulär för att vara anpassningsbar för stora och små evenemang.

När området nu blir en permanent plats för tillfällig lägerverksamhet, utställningar, konserter, tävlingar och liknande, är ett internt ledningsnät med i markförlagda ledningar ur en elsäkerhetssynpunkt säkrare och tryggare lösning för deltagare och besökare. Det interna elnätet ska då försörja området med de behov som arrangemangen har i behov av till exempel camping, belysning, elförsörjning till administration och drift av utrustning. Ledningsnätets totala längd inom evenemangsområdet är 4 596 m. Ansökan omfattar en ny 10/0,4 kV transformator- och fördelningsstation med 12 utgående grupper. Det kommer att förläggas 978 m kabel från transformator- och fördelningsstationen och inkopplingspunkten till överliggande nät. Överliggande inkopplingspunkt är Häradsövdingevägen 2.

Evenemangsområdet med tillhörande ledningsnät omfattas av 16 § förordning (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857), härafter förordningen. Området nyttjas övrig tid som inhägnad betesmark enligt 12 § förordningen för att bibehålla de höga naturvärden som finns i området.

Aktuell fastighet är stor, ca 203 ha, och det finns bland annat vårdverksamhet beläget på fastigheten. Fastigheten har delats upp i taxeringsenheter. Den del som är aktuell i ärendet är taxerad som obebyggd lantbruksenhet. Till största delen används den del av fastigheten som ledningsnätet ska byggas ut på som betesmark. Sökande har inte tillgång till information så att gränserna för den aktuella taxeringsenheten kan ritas ut på en karta.

Ei:s utredning

Evenemangsområdets avgränsning

Enligt information på bilagd karta till ansökan, bilaga 1, förklarar sökanden Kristianstads kommun att gränsen runt området utgörs av ett område 5 m innanför bilväg. Den omslutande bilvägen på den bifogade kartan är markerad med en röd linje.

Nätkoncessionsinnehavarens yttrande

Berörd nätkoncessionsinnehavare är C4 Elnät AB (C4 Elnät). C4 Elnät har yttrat sig i ärendet och har i huvudsak framfört följande.

Det finns inget principiellt som hindrar nätkoncessionsinnehavaren att bygga en lämplig nätstruktur i närområdet vid aktuell fastighet. Skillnaden hade varit att det hade blivit fler uttagpunkter, med andra ord flera säkringsabonnemang istället för ett abonnemang på 12 kV. Utbyggnaden hade även gett synergieffekt för nätkoncessionsinnehavaren genom att bygga ut 12 kV-nätet i området, från Åsums fure, norr om aktuell fastighet, via evenemangsområdet till Köpingevägen där två radiella nätstationer kunde anslutas i ett framtida slingnät.

Fastighetsägaren har till stora delar redan byggt ut det interna lågspänningsnätet, vilket medför att nätkoncessionsinnehavaren bedömer att det inte är rimligt att det byggs ytterligare ett lågspänningsnät i området.

Det är en diffus fysisk gräns mellan det framtida interna nätet och kringliggande område som innefattas av koncession. Idag avgränsas området av grusvägar och ett enkelt ko-stängsel. På grund av områdets natur och uttagsskåpens placering, finns det en risk för överföring av el även utanför begärt område.

C4 Elnät accepterar Kristianstad kommuns ansökan, men frågan om den diffusa fysiska gränsen mellan ledningsnätet och övrigt område behöver förtydligas.

Sökandens bemötande av yttrande

Kristianstads kommun har bemött yttrandet från C4 Elnät och har i huvudsak framfört följande.

C4 Elnät har framfört att det finns risk för överföring av el utanför området på grund av områdets natur och uttagsskåpens placering. Blotta förekomsten av att det föreligger en risk kan inte vägas in i Ei:s bedömning, eftersom det aldrig går att hindra överföring av el utanför området. Risken kommer alltid att finnas. Det är ändamålet och den tänkta användningen av området som är avgörande för huruvida det är ett undantag från kravet på nätkoncession enligt förordningen, se förordningens 7 §, eftersom den kräver att området är inhägnat, även om det är av praktisk betydelse att området avgränsas geografiskt. Det ska dock betonas att överföring av el för andra ändamål utanför området givetvis inte ingår i undantaget från koncessionskravet, det bryter mot rekvisitet för ett internt nät enligt 2 § förordningen.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Ellagen (1997:857)

En elektrisk starkströmsledning får inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession) (2 kap. 1 §).

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på nätkoncession enligt 1 §. (2 kap. 4 § första stycket)

Nätmyndigheten ska i det enskilda fallet, efter ansökan av den som avser att bygga eller som använder en elektrisk starkströmsledning, lämna ett bindande besked om huruvida ledningen omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av första stycket. (2 kap. 4 § andra stycket)

Förordning (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857)

I denna förordning finns bestämmelser om undantag från kravet på nätkoncession enligt 2 kap. 1 § ellagen. (1 §)

Med internt nät avses en eller flera starkströmsledningar som innehavaren använder för överföring av el för egen räkning. (2 §)

Ett internt nät inom ett inhägnat område som är avsett för innehavarens egen räkning och dit allmänheten inte äger tillträde får byggas och användas utan nätkoncession. (7 §)

Ett internt lågspänningsnät inom området för en jordbruksfastighet får byggas och användas utan nätkoncession. (12 § första stycket)

Ett internt nät inom ett område för fritidsverksamhet, såsom idrottsplats, motorbana, ridhus, trav- och/eller galoppbana, parkteater, nöjespark, utomhusbad, campingplats och liknande får byggas och användas utan nätkoncession. (16 §)

På sådana elnät som i sin helhet ursprungligen har använts för överföring av el utslutande för egen räkning och som får användas utan stöd av nätkoncession får överföring av el för annans räkning äga rum i de fall som anges i 24-31 §§. (23 § första stycket)

Bestämmelsen i första stycket gäller bara om det finns beaktansvärda skäl för att överföring av el för annans räkning ska få äga rum på elnätet. Vid bedömningen

av om det finns sådana skäl ska hänsyn tas till dels hur överföringen påverkar den nätverksamhet som bedrivs av berörd innehavare av nätkoncession, dels kostnaderna för att ansluta berörda elanvändare till det elnät som används med stöd av nätkoncession. (23 § andra stycket)

Överföring av el för annans räkning får äga rum på ett lågspänningsnät som är beläget inom området för en jordbruksfastighet och som får användas utan stöd av nätkoncession. (27 §)

Överföring av el för annans räkning får äga rum på ett elnät som är beläget inom området för fritidsverksamhet, såsom idrottsplats, motorbana, ridhus, trav- och/eller galoppbana, parkteater, nöjespark, utomhusbad, campingplats och liknande och som får användas utan nätkoncession. (28 §)

Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om hur elektriska starkströmsanläggningar ska vara utförda (ELSÄK-FS 2008:1)

Lågspänning: nominell spänning upp till och med 1 000 volt växelspanning eller upp till och med 1 500 volt likspänning. (3 §)

Ei:s motivering till beslutet

Kristianstads kommun har ansökt om bindande besked om undantag från kravet på nätkoncession för ett ledningsnät för ett evenemangsområde med anslutning till C4 Elnäts överliggande nät.

Det är ledningsnätet enligt bifogad karta, bilaga 1, till ansökan som omfattas av aktuell prövning. I det fallet ändringar kommer göras på det aktuella nätet i framtiden är det den som äger nätet som i första hand själv får bedöma om ändringen/ändringarna inte kommer i konflikt med gällande regler. Vid eventuella oklarheter i framtiden om ändringar ska omfattas av koncession eller inte finns möjligt att ansöka om bindande besked om undantag.

I förordningen har regeringen meddelat de undantag som finns från kravet på nätkoncession. I förordningsmotiven (fm 2007:1 s. 12 f) anges tre grundkriterier som har varit vägledande för att bestämma vilka starkströmsledningar som ska vara undantagna från kravet på nätkoncession. Det första kriteriet är att ledningsnätet ska vara internt, det vill säga att innehavaren överför el för egen räkning, vilket även kommer till uttryck i 2 § förordningen. Det andra kriteriet är att ledningsnätet inte får vara för utbrett och det tredje är att området, inom vilket ledningsnätet förläggs, ska vara väl avgränsat. Kriteriet att nätet inte får ha för stor

utbredning är för att det inte ska innebära svårigheter för koncessionshavaren att bygga ut sitt nät på ett rationellt sätt samt kriteriet att området ska vara väl avgränsat innebär att man lätt ska kunna avgöra var gränsen mellan området och övrig mark går. Dessa kriterier anses uppfyllda för samtliga ledningar och ledningsnät i förordningen varför de därmed är undantagna från koncessionskravet. De tre kriterierna är därför inte rekvisit som ska tillämpas i det enskilda fallet om det av förordningens lydelse klart framgår att en ledning omfattas av ett visst undantag.

Ledningsnätets syfte är att föra över el till den arrangör som utnyttjar anläggningen, därmed sker överföring av el för annans räkning och ledningsnätet är då inte internt. Det finns dock vissa möjligheter att föra över el för annans räkning, om något av undantagen i förordningen är uppfyllda i övrigt.

Enligt 7 § förordningen får ett internt nät inom ett inhägnat område som är avsett för innehavarens egen räkning och dit allmänheten inte äger tillträde byggas och användas utan nätkoncession. Ledningsnätet måste således vara inom det inhägnade området, var stängslet är placerat framgår inte av ansökan. Syftet med området som är aktuellt i fallet är dock att allmänheten ska ha tillträde till området för olika evenemang, varför undantaget i 7 § förordningen inte är tillämpligt. Det finns heller inget undantag som tillåter överföring av el för annans räkning i denna situation.

Enligt 12 § första stycket förordningen får ett internt lågspänningsnät inom området för en jordbruksfastighet byggas och användas utan nätkoncession. Om hela ledningsnätet går innanför gränsen för den aktuella taxeringsenheten, krävs det att ledningsnätet är ett lågspänningsnät för att vara undantaget. Ansökan omfattar en ny 10/0,4 kV transformator- och fördelningsstation med 12 utgående grupper. Därmed är anslutningsledningen till överliggande nät inte ett lågspänningsnät och omfattas därför inte av undantaget i 12 § förordningen. Överföring av el för annans räkning får äga rum på ett lågspänningsnät som är beläget inom området för en jordbruksfastighet enligt 27 § förordningen. Syftet med att tillåta överföring av el för annans räkning är att på många jordbruksfastigheter har jordbruksverksamheten inskränkts eller helt lagts ner och att en del av fastigheten på grund av inskränkningen/nedläggandet har arrenderats ut till andra verksamheter (se fm 2007:1 s. 38). Situationen med inskränkning/nedläggning är inte aktuellt i detta ärende, därmed är ledningsnätet inte undantaget enligt 12 och 27 §§ förordningen.

Ett internt nät inom ett område för fritidsverksamhet, såsom idrottsplats, motorbana, ridhus, trav- och/eller galoppbana, parkteater, nöjespark, utomhusbad, campingplats och liknande omfattas av undantaget från nätkoncession enligt 16 § förordningen. Områden för fritidsverksamhet brukar vara väl avgränsade så att det inte uppstår några tveksamheter om vilket område som ingår i anläggningen och att det är relativt begränsade områden som då inte hindrar att lokalnätet byggs ut på ett rationellt sätt. Gemensamt för dessa anläggningar är att de är upplåtna för allmänheten för något visst ändamål, antingen för egna aktiviteter eller som åskådare. Vissa anläggningar är inhägnade medan andra inte är det och ofta måste även en avgift betalas för inträde till anläggningen. Se fm 2007:1 s. 22. Området kommer att användas för tillfällig lägerverksamhet, utställningar, konserter, tävlingar och liknande, därmed är det ett område för fritidsverksamhet. Det krävs dock att ledningsnätet ska vara väl avgränsat och ej för utbrett för att undantaget i 16 § förordningen ska vara tillämpligt. I aktuellt fall innebär utformningen av ledningsnätet inom evenemangsområdet att det är ett geografiskt sammanhållet område. Därtill är evenemangsområdet på alla sidor omslutet av bilväg enligt omslutande markering på bifogad karta till ansökan. Ei bedömer därmed att ledningsnätet inom det aktuella evenemangsområdet inte är för utbrett och är väl avgränsat då det går att avgöra var gränsen mellan ledningsnätet och övrig mark går. Med anledning av det ovan anförda anser Ei att undantaget i 16 § förordningen är tillämplig.

Ledningsnät som i sin helhet ursprungligen har använts för överföring av el uteslutande för egen räkning får överföring av el för annans räkning äga rum enligt 23 § första stycket förordningen. Det ska även finnas beaktansvärda skäl för att överföring av el för annans räkning ska få äga rum på elnätet, enligt 23 § andra stycket förordningen. Aktuellt ledningsnät har inte i sin helhet ursprungligen använts uteslutande för egen räkning. På många typer av fritidsområden förekommer andra aktörer, såsom exempelvis hamburgerstånd och restauranger, som försörjs med el via huvudanläggningens interna nät (fm 2007:1 s. 40). Att andra utomstående aktörer kommer att förekomma inom ett fritidsområde torde inte vara ovanligt att detta planeras för redan i planeringsstadiet av uppbyggnaden av ett fritidsområde. Därmed bör även överföring för annans räkning vara tillåtet även i detta fall.

Med anledning av ovanstående anser Ei att ledningsnätet inom evenemangsområdet omfattas av undantaget i 16 och 28 §§ förordningen så som ledningsnätet är uppbyggt enligt bifogad karta, bilaga 1.

Anslutningsledningen från fördelningsstationen inom evenemangsområdet till anslutningspunkten till C4 Elnäts överliggande nät vid Häradshövdingevägen går utanför evenemangsområdet. För att undantaget i 16 § förordningen ska vara tillämpligt ska ledningsnätet vara inom ett område för fritidsverksamhet. Därmed är ledningen mellan fördelningsstationen till anslutningspunkten till C4 Elnäts överliggande nät inte undantagen från kravet på nätkoncession enligt 16 och 28 §§ förordningen.

Ei anser sammanfattningsvis att ledningsnätet inom evenemangsområdet omfattas av undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen. Ledningsnätet från fördelningsstationen till anslutningspunkten till C4 Elnät AB:s överliggande nät vid Häradshövdingevägen går utanför evenemangsområdet och omfattas inte av undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen.

Hur man överklagar

Information om hur man överklagar finns i bilaga 2.

Detta beslut har fattats av juristen Conny Bäckman. Föredragande var juristen Louise Hultmark.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Bilagor

1. Karta.
2. Så här gör du för att överklaga beslutet.

Skickas till

Kristianstads kommun
Kommunledningskontoret
kommun@kristianstad.se
Kontaktperson: [REDACTED]

C4 Elnät AB
c4energi@c4energi.se